

60 kr. Trdo vezan 1 gld. (S pošto 5 kr. več.) — Brezplačna priloga „Soči“. V Gorici. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1898. 8°. Str. 141 + 32. — V prvem delu ima „Kažipot“ za koledarjem za tekoče leto kratek in natančen popis glavnega mesta Gorice v vseh ozirih, tako da vse najde v njem, kdor kaj želi zvedeti. — Nato so razvrščeni po redu politični okraji goriške okolice, tolminski, sežanski, gradiščanski s svojimi sodnimi okraji.

Vrh tega nas vodi kažipot letos v Trst z okolico in mejno grofovino Istro. (Politični okraji: Rovinj, Koper, Lošinj, Pazin, Poreč, Pulj in Volosko.) Povsod nahajamo določne podatke o cerkvi, šolstvu, pošti, avtonomni in državni upravi, trgovini, obrtniji, društvih itd.

Drugi del je namenjen raznim trgovskim oglasom.

Izdajatelju moramo priznati obilo truda in poguma za tako delo. Sem in tje je pač nedostaten glede nekaterih krajev na deželi, od katerih mu ni nihče poslal podatkov. — Ta kažipot je jako rabna in priročna knjiga za vsakega, kateri ima kaj opraviti v teh krajih.

O. H. Šalamun.

*Koledar Katol. tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1899.* Namenjen zlasti slovenski duhovščini. 11. letnik. Natisnila Katoliška tiskarna. Str. 147. Cena 1 gld. 20 kr. za neude. — Poleg navadnih koledarskih stvari prinaša letos še poučljive sestavke kakor: „Denarji tujih držav“, „Rimski papeži“, „Civilni zakon“, „O voščenih svečah“, „Bolezni in zdravila“ ter navadno oceno nekaterih knjig. — Kakor iz imenika posnemamo, je zastopana večinoma kranjska duhovščina mimo malega števila izvenkranjske.

O. H. Šalamun.

*Drugo berilo in slovnica za obče ljudske šole.* Sestavila M. Josin in E. Gangl, učitelja v Ljubljani. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1897. — Menimo, da tudi najostrejši jezikoslovec ne bo mogel knjižici očitati pogrškov v jezikovnem oziru: vse je skrbno urejeno: pravopis, enklitike, raba dovršnika in nedovršnikov itd. Rokopis je pregledal tudi c. kr. okrajni šolski nadzornik prof. Levec. V jedni reči pa se ne vjemamo: gospoda sestavljavca pišeta dosledno: sonce. Znani so nam razlogi. Pleteršnikov slovar ima oboje: solnce in sonce. A po našem mnenju bi se moralo pisati tudi vok. dog itd. m. volk, dolg, če se piše sonce m. solnce. Zakaj n. pr. na Notranjskem se govori jednako: voŭk, doŭg, soŭnce. Kakor vse kaže, zahteval bo tudi prof. Levčev pravopis obliko: sonce.

Dr. D.

### Hrvaška književnost.

*Slobodna zidarja u obče i u nas.* Od 1848 do 1898. Napisal dr. M. Marcheti. Str. 104. Cena 50 kr. — Pisatelj dokazuje v tej knjigi, da so prostozidarji največji sovražniki katoliške vere, kakor nas

uverjuje tudi Leona XIII. pismo „Humanum genus“, izdano dne 20. mal. travna l. 1884. Pisatelj dokazuje, da je pravi namen te zveze samo nekaterim udom znan, namreč od 30. stopinje naprej. Po pravici so papeži to zvezo prepovedali pod izobčenjem. Na Hrvaškem je grof Ivan Drašković l. 1773. utemeljil v Varaždinu ložo. Drugo so v Glini ustanovili graničarski častniki. (Med prostozidarji so bili celó nadškof Maks. Vrhovac in razni kanoniki. Žalostno, pa vendar verjetno na podlagi listin.)

O. H. Šalamun.

### Ruska književnost.

(Konec.)

Malo je ruskih pesnikov, katerih življenje bi bilo tako bridko, kakor življenje Polonskega. — A to ga ni odvrnilo od njegove blagosti, katera se jasno izraža v njegovih stihih. Da bi si našel služka, odšel je v Odeso, Tiflis, Petrograd, Varšavo; potem l. 1857. na Nemško, Švicarsko, Rim in Pariz. Tukaj se je tudi oženil, pa žena mu je kmalu umrla. V l. 1859. in 1860. je bil urednik „Ruskago Slova“, a v sušcu tega leta je vstopil kot tajnik v odbor inostranske cenzure, da si pridobi stalen zaslužek. Ostal je ob enem sotrudnik raznih listov in izdajal posamezne zbirke svojih pesmi in romanov. V tem času so prišli na svetlo njegovi najboljši pesmotvori: „Kuznečik muzikant“, „Mimi“, „Keliot“ — v duhu Puškinovem in Lermontovem. V duhu Nekrasovovem je izdal pesmotvore: „Kazimir Veliki“, „Namuršica“, „Čto mne ona — ne žena, ne ljubovnica“, „Literaturniji vrač“ itd.

Najboljši njegovi pesniški umotvori so gotovo oni, katere je ustvaril v duhu narodne ruske lirike. Odlikujejo se s preprosto besedo, kakoršno pozna le ruska narodna lirika. „Beda propovédnik“, „I ja sin vremeni“, „Zatvornica“, „Mečtatel“, „Solnce i mčšjac“, „Kolokolčik“, „Noč v Krimu“, „Pčele“, „Prišli i stali tčni noči“ i. t. d. so postale last celega naroda, tako da ni olikanega Rusa, kateri ne bi znal katere njegove pesmi. Mnogo so jih tudi uglasbili in sedaj se pevajo med narodom. V vsakem berilu nahajamo njegove pesmi, in ruski otroci se jih učijo že v šoli. To so torej biseri ruske lirike, kateri bodo ohranili pesnikov spomin pri potomcih.

Gribovski V. M. je izdal v jednom zvezku svoje „Studenčeskije razskazi“, v katerih nam podaje male povestice iz življenja vseučilišnikov petrograjskih in pariških v latinskem okraju (quartier latin). Opisal je prav dobro dijake obeh velikih zveznih narodov.

Krilov J. A. „Basne.“ Izmed vseh ruskih pisateljev je doživel malokateri toliko izdaj, kakor priljubljeni basnoslovec Krilov. Pred seboj imamo zopet prekrasno izdajo basnij, katera je pred kratkim